

Handledning till *Kejsarn av Portugallien* av Selma Lagerlöf, bearbetad av Malin Lindroth

Uppgifter: Diskussionsfrågor, textfrågor och skrivövning

Bokens lästnivå: 3, lätt

Målgrupp: Handledningen fungerar för unga vuxna och vuxna i olika skolformer och i bokcirkelar

Om boken

Jan i Skrolycka höll sitt nyfödda barn i famnen. Aldrig förut hade han sett ett så fint barn. För första gången någonsin kände han att han älskade en annan människa.

Dottern Klara Fina blir det viktigaste i Jans liv. Hon växer upp och varje dag är han tacksam att hon finns hos honom.

När Klara Fina måste resa till Stockholm blir Jans längtan efter henne för svår. Jan saknar sin älskade dotter så att han blir galen. Han börjar låtsas att han är en annan. Att han är kejsaren av Portugallien.

Diskussionsfrågor

Läs tillsammans med gruppen och diskutera nedanstående frågor tillsammans.

- Är det ord som behöver förklaras?
- Prata om dialekt och hur den kommer fram i texten. Pröva gärna att skriva om ett replikskifte med annan dialekt. Vad ändras? Hur tydlig behöver man vara?

Det bultande hjärtat

Scenen beskriver Klara-Gullas födelse och Jans band till dottern. Inledningskapitlet för oss rakt in i centrum för vad romanen kommer att handla om.

- Är det en bra början på en roman? Blir man intresserad av att fortsätta läsa?
- Vad, om något, är det som väcker intresse?
- Vad vet du om din egen födelse? Var det hemma eller på ett sjukhus? Vilka var med?

Den nya ägarn

- Flera händelser leder fram till den här scenen, där Lars Gunnarsson och bodbetjänten ställer sina krav på Jan och Kattrina. Prata om vilka de händelserna är eller kan vara.

Husförhöret

Under husförhöret kommer den döde Erik i Falla till Jan med ett budskap till sin svärson om att erkänna och be om förlåtelse för att han låtit Erik dö. Erik i Fallas budskap är en förebådare om vad som kan komma att hända. Förebådare kan vara en dubbeltydig replik, en sak, ett djur eller ett väderomslag. Prata om förebådare och hur de kan användas.

Selma Lagerlöf skriver inte ut vilket det fjärde budet är. Diskutera vad det fjärde budet kan betyda för familjen i Falla och för familjen i Skrolycka.

Jans sista ord

Klara-Gulla får reda på mer om Jan och han verkar kanske mer klarsynt än galen. Diskutera vad Jan kan ha menat med att ha sett fångvaktarna Högfärda och Hårdheta, Last och Lusta.

- Prata om vad Linnart kan mena med att säga: "Men vi förstår kanske bättre än Klara Gulla själv vad det är, som ligger under den där väntan. Vi har också haft föräldrar."
- Hur förändras Klara Gulla i det här kapitlet?

Textfrågor

Det bultande hjärtat

1. Varför vill Jan inte ha barn?
2. När ångrar han sig?

Klara Fina Gulleborg

1. Varför hittar Jan på en historia om en kvinna?
2. Vad tycker Kattrina om namnet?

Hos läkaren

1. Varför blir Jan vaccinerad?

Besöket hos Hindrikssons

1. Varför tar Jan med sig Klara Fina till familjen Hindriksson?
2. Vad lämnar han vid grinden?

Skolexamen

1. Hur känner sig Jan när Klara Fina leker med sina kompisar?
2. Varför säger Klara Fina att man brukar kalla gud för Jan?

Fisktjuven

1. Varför får Klara Fina ingen fisk på hela veckan?
2. Hur lyckas Klara Fina hjälpa Notbindar-Ola?

Lars Gunnarsson

1. Hur blir Erik i Falla skadad?
2. Varför dör han?

Den röda klänningen

1. Hur är Lars Gunnarsson som husbonde mot Jan?
2. Vad gör handlaren när Jan inte kan betala?
3. Hur har de råd med en klänning till Klara Fina?

Den nya ägaren

1. Vad vill Lars Gunnarsson ha av famijen?
2. Vad vill handlaren ha?
3. Vad tror Jan är Lars Gunnarssons egentliga skäl?

Klara Fina reser

1. Varför vill Jan inte gå hem?
2. Vems ansikte ser han i vattnet?
3. Varför håller de varandra i handen?

Den första oktober

1. Vad gör Jan när Klara Fina inte kommer med båten?
2. Vem är mannen som kommer?
3. Blir Jan glad för pengarna?

Mössan och käppen

1. Vem möter Jan på vägen hem?
2. Vad vill hon veta?
3. Vad får Jan av henne?

Klädd i siden

1. Varför pratar inte Kattrina med pojkarna utanför affären?
2. Vad hör hon om Klara Fina när hon lyssnar på dem?
3. Vad drömmer Jan om?

Kejsarinnan

1. Vad är Portugallien?
2. Vad säger Agrippa Prästberg till Jan att Klara Fina är?
3. Hur reagerar folket på bryggan?

Kejsaren

1. Var i kyrkan sitter de fattiga?
2. Vad glittrar på Jans bröst?
3. Vad är Jans nya namn?

Kejsarvisan

1. Varför är Jan glad?
2. Vad hör han i skogen?

Fest hos överste Liljecrona

1. Varför har Jan inte varit på överstens kalas förut?
2. Vad sjunger Jan?
3. Varför går han hem?

Jan och Kattrina

1. Varför är Kattrina arg på Jan?
2. Varför tror Jan att Kattrina är arg?

Auktionen

1. Varför går auktionen dåligt?
2. Varför är Jan inte längre kejsare?

Husförhöret

1. Vad är ett husförhör?
2. Vem kommer till huset och pratar med Jan?

Vintern

1. Tror Kattrina att Jan är galen?
2. Varför börjar Lars Gunnarsson dricka?

Söndagen efter midsommar

1. Hur blev Notbindar-Ola fattig?
2. Hur kunde han hitta sin skuldsedel?
3. Varför blir Gunnarsson upprörd?

Sommarnatt

1. Varför är Jan inte med på festen?
2. Vad händer med Lars Gunnarsson?
3. Vad har Kattrin med sig från mor i Falla?

Klara Fina kommer hem

1. Varför har Klara Fina inte hört av sig?
2. Varför känner Klara Fina inte igen Jan?

Flykten

1. Varför vill Klara Fina inte ha med Jan till Malmö?
2. Varför går Kattrina med på Klara Finas krav?

På bryggan

1. Varför står Klara Fina på bryggan?

Jans sista ord

1. Vem får Klara Fina sällskap med?
2. Vad trodde Jan hade hänt med Klara Fina?

Begravningen

1. Vem ligger i den andra kistan?
2. Hur känner sig Klara Fina?

Skrivövning

Författarporträtt

Selma Lagerlöf är spännande både som författare, samhällsdebattör och som privatperson. Skriv ett författarporträtt om henne.

Författarporträtt - förslag till innehåll

Biografisk fakta:

- Namn:
- Födelse och död:
- Bostadsort:
- Författarens familj:
- Utbildning:
- Yrke:

Författarskapet:

- Hur många böcker har författaren skrivit?
- Vilka är de mest kända böckerna?
- Vad handlar böckerna om?
- Vilka typiska drag har författaren?
- Hur är språket?
- Hur är författarens berättarstil?
- Vad har författaren betytt för litteraturen?
- Annat om författaren som du tycker är intressant?